

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/25/2023
Identifikačné číslo spisu: 2318205444
Dátum vydania rozhodnutia: 25.09.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:2318205444.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Klenkovej PhD., a členov senátu JUDr. Ivana Rumanu a Mgr. Miroslava Šeptáka v spore žalobcov 1/ W.. K. L., narodenej X. S. XXXX, K. D. XXX, 2/ N. L., narodeného XX.K. XXXX, K. D. 715, 3/ J. L.H., narodeného X. I. XXXX, K. D. XXX, právne zastúpených spoločnosťou Advokátska kancelária BĀNOS & KOŠŪTOVĀ s. r. o., Galanta, Hlavná 979/23, IČO: 47 551 372 proti žalovanej spoločnosti DPS financial consulting, s. r. o., Trnava, Tamaškovičova 17/2742, IČO: 46 713 930, zastúpenej spoločnosťou advoconsulting s. r. o., Trnava, Tamaškovičova 17/2742, IČO: 47 253 428, o určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 35C/26/2018, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 6. júla 2022 sp. zn. 26Co/68/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobcom 1/ až 3/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 35C/26/2018-282 z 26. mája 2021 zamietol žalobu žalobcov o určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom; žalobcom 1/ až 3/ uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 %; zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením č. k. 35C/26/2018-55 zo 7. augusta 2018.

1.1. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), § 151a, § 151j ods. 1 a 2, § 151md ods. 1, 2 a 3, § 100 ods. 1 a 2, § 101 Občianskeho zákonníka. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania ustálil, že medzi právnou predchodkyňou žalovanej a žalobcami bola uzavretá zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. 002/3015/08 SU z 28. februára 2008 o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam v podielovom spoluvlastníctve žalobcov na zabezpečenie pohľadávky právnou predchodkyňou žalovanej ako záložného veriteľa vyplývajúcej zo zmluvy o špecifickom spotrebnom úvere z 28. februára 2008 v znení jej dodatku zo 6. marca 2008 uzavretej medzi právnou

predchodkyňou žalovanej a žalobkyňou 1/. Z dôvodu neplnenia povinnosti splácať úver riadne a včas, právna predchodkyňa žalovanej zosplatnila úver k 10. aprílu 2015. Nároky zo zmluvy o úvere boli v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 10Csp/60/2018 zamietnuté z dôvodu ich uplatnenia po uplynutí premlčacej lehoty. Súd prvej inštancie pri skúmaní splnenia procesnej podmienky na určovacej žalobe dospel k záveru, že žalobcovia sú zapísaní ako podieloví spoluvlastníci nachádzajúcich sa v k. ú. K. D., obec K. D., okres N. vedené na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXX ako rodinný dom súpisného č. XXX postavený na pozemkov registra C parcelného č. XXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 599 m², parcelného č. XXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 599 m², parcelného č. XXX/X orná pôda o výmere 1275 m² (ďalej len „nehnutelnosti“), ktoré sú zaťažené záložným právom, o čom svedčí zápis v katastri nehnuteľností, preto na požadovanom určení majú naliehavý právny záujem.

1.2. Následne dôvodil, že vyhovením žalobnému návrhu by došlo k vážnemu zásahu do právnej istoty, ak by hmotnoprávnej námietke premlčania priznal iné účinky, než ktoré jej priznáva platný právny poriadok teda oslabenie práva a nie jeho prekludovanie. Ustanovenie § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka obsahuje taxatívny výpočet dôvodov pre zánik záložného práva, ktorý nemožno rozširovať o ďalšie dôvody. Uvádzané dôvody žalobcov podľa názoru súdu prvej inštancie nemožno subsumovať pod niektorý z explicitne uvedených dôvodov zániku záložného práva podľa § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka a ani podľa iného osobitného predpisu, preto žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Z dôvodu zamietnutia žaloby vo veci samej, súd prvej inštancie zrušil uznesenie č. k. 35C/26/2018-55 zo 7. augusta 2018 v súlade s § 335 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 6. júla 2022 sp. zn. 26Co/68/2021 zmenil rozsudok vo veci samej tak, že určil, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k. ú. K. D., obec K. D., okres N., zapísané na LV č. XXX a to rodinný dom súpisného č. XXX postavený na pozemku registra C parcelného č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoria, o výmere 599 m², parcelného č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 599 m², parcelného č. XXX/X, orná pôda o výmere 1275 m², nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovanej; zrušil výrok o zrušení neodkladného opatrenia; žalobcom priznal nárok spoločne a nerozdielne na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a odvolacieho konania proti žalovanej v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o preukázaní existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v súlade s § 137 písm. c) CSP. Následne citujúc ustanovenia § 151a, § 151, § 151md ods. 1, § 100 Občianskeho zákonníka posudzoval námietku nesprávneho právneho posúdenia uplatneného nároku. Skonštatoval, že záver súdu prvej inštancie o premlčaní záložného práva v danej veci nebol odvolaním spochybnený, pričom otázka premlčania samotnej pohľadávky zo zmluvy o úvere zabezpečenej záložným právom bola posúdenia v konaní vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 10Csp/60/2018, od ktorého názoru nebol dôvod sa odchýliť. Následne odvolací súd dôvodil, že záložné právo má subsidiárnu a akcesorickú povahu, ktorou slúži na zabezpečenie záväzku (R 98/2000). Akcesorita záložného práva sa v celom rozsahu vzťahuje nielen na existenciu a vznik záložného práva, ale aj na jeho trvanie a zánik, vrátane následkov spojených so vznesením námietky premlčania. Ak je teda nesporné, že pohľadávka, ktorá je zabezpečená záložným právom je premlčaná, pričom dlžník platne a účinne vznesol námietku premlčania, v dôsledku čoho sa pohľadávka stala súdne nevymáhateľnou, je zrejmé, že sa nevymáhateľnosť hlavného záväzku (naturálna obligácia) musí preniesť vzhľadom na akcesoritu záložného práva aj na samotné záložné právo, ktoré sa rovnako mení na naturálnu obligáciu. Premlčanie hlavného záväzku má za následok úspešné uplatnenie námietky premlčania aj akcesorického záväzku, teda záväzku zo záložnej zmluvy. Opodstatneným je potom v danom spore záver, že záložné právo je premlčané. Z uvedeného vyplýva, že námietka premlčania záložného práva vznesená žalobcami bola dôvodná, preto bráni súdnej vymáhateľnosti premlčaného práva. Vznesením námietky premlčania a dovolaním sa premlčania záložného práva zo strany žalobcov, stratila žalovaná ako záložný veriteľ možnosť domáhať sa uspokojenia zo zálohu z dôvodu jeho premlčania (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 8. decembra 2011 sp. zn. II. ÚS 250/2011). Záložné právo po vznesení námietky premlčania zostáva v podobe naturálnej obligácie, jeho

ďalšia existencia nemá žiaden zmysel, pretože je nerealizovateľná. Preto je možné úspešne sa domáhať určenia, že záložné právo k zálohu neexistuje a na základe takéhoto rozhodnutia súdu je potom možné dosiahnuť výmaz záložného práva z katastra nehnuteľností, a to aj proti vôli záložného veriteľa. Záložné právo v podobe naturálnej obligácie, ktoré je nevykonateľné z dôvodu vznesenia námietky premlčania a dovolania sa premlčania, teda nemá zmysel a nemôže slúžiť potrebám praktického života, preto je potrebné určiť, že záložné právo neexistuje, keďže je nevykonateľné.

2.2. Na záver odvolací súd poznamenal, že z dôvodu neexistencie ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, prezentoval vlastný názor k otázke premlčania záložného práva. Dôvodil, že ak sa záložný dlžník dovoľá premlčania záložného práva, nemožno zamietnuť jeho žalobu o určenie, že tu premlčané záložné právo nie je len s poukazom na to, že premlčanie nie je dôvodom zániku záložného práva a že premlčané právo ani po zamietavom právoplatnom rozhodnutí nezaniká, ale je oslabené o tzv. nárok a ďalej existuje v naturálnej forme. Nepochybne ide o prípustnú obranu záložcu pred zrealizovaním premlčaného záložného práva, keďže záložné právo v takom prípade už nemôže byť spôsobilým predmetom na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky. V kontexte uvedeného preto odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v súlade s § 388 CSP a žalobe o určenie neexistencie záložného práva na nehnuteľnostiach žalobcov vyhovel. Zrušil výrok o zrušení nariadeného neodkladného opatrenia v súlade s § 389 písm. d) CSP, keďže nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvod, pre ktorý bolo vydané zanikol. O trovách konania rozhodol v súlade s § 396 v spojení s 262 CSP a zásadou úspechu vyplývajúcou z § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej len „dovolateľka“), uplatnením dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. V súvislosti s namietaným porušením jej procesných práv tvrdila, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania s poukazom na čl. 9 Základných princípov CSP, § 374 ods. 3 CSP. Argumentovala tým, že nedoručením podania žalobcov, ktoré odvolací súd považoval za majúce vplyv na rozhodnutie vo veci samej predstavuje porušenie práva na spravodlivý proces a to tým, že žalovanej nebolo umožnené oboznámiť sa s relevantnou argumentáciou protistrany a procesne na ňu reagovať. Zároveň namietala nepresvedčivé odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, lebo odvolací súd sa nevysporiadal s podstatnou argumentáciou žalovanej. Podľa názoru dovolateľky mal žalobný petit zniet, že výkon záložného práva je vo vzťahu ku konkrétnym pohľadávkam premlčaný. Poukazujúc na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn I. ÚS 265/05, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, IV. ÚS 14/07) považovala napadnuté rozhodnutie za arbitrárne.

3.1. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP namietala nesprávne právne posúdenie riešenej otázky, či môže súd rozsudkom určiť, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom len z dôvodu, že došlo k premlčaniu tohto záložného práva, ktorého sa žalobcovia dovoľávali, teda ak zároveň v spore nie je preukázaný žiaden zo zákonom taxatívne vymenovaných dôvodov zániku záložného práva (§ 151md Občianskeho zákonníka), alebo nie je preukázané, že záložné právo platne nevzniklo. Citujúc ustanovenia § 151e ods. 2, § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka dovolateľka argumentovala tým, že žalobcovia v priebehu konania nikdy netvrdili a z vykonaného dokazovania nebol ani preukázaný žiaden dôvod zániku záložného práva predpokladaný § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka, resp. nebolo tvrdené a ani preukázané, žeby záložné právo dovolateľky nikdy platne nevzniklo. Zhrnutím záverov súdu nižšej inštancie, dovolateľka dôvodila, že nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom spočíva v tom, že odvolací súd poskytol súdnu ochranu žalobcom napriek skutočnosti, že z preukázaného skutkového a právneho stavu je zrejmé, že v čase vyhlásenia napadnutého rozhodnutia neboli splnené predpoklady dané zákonom pre vyslovenie žalobcami požadovaného určenia a teda nebol daný príslušný zákonný dôvod pre poskytnutie súdnej ochrany žalobcom vyhovením ich žalobnému návrhu. Za nesprávny považovala aj záver o existencii naliehavého právneho záujmu z dôvodu, že zo samotných tvrdení žalobcov v žalobe je zrejmé, že nemožno požadovať určenie neexistencie záložného práva na základe takej právnej skutočnosti, s ktorou zákon nespája zánik platne existujúceho záložného práva. Teda len z dôvodu jeho premlčania, ak žalobcovia netvrdili aj iný dôvod jeho neexistencie v súlade so zákonom. Podľa názoru dovolateľky mali žalobcovia k dispozícii iný, vhodnejší prostriedok právnej ochrany formou žaloby na splnenie povinnosti zdržať sa určitého konania napr. výkonu záložného práva, ktorá žaloba má pred určovacou žalobou prednosť. Navyše nie je ani len splnená podmienka ohrozenia vlastníckeho práva žalobcov alebo neistoty ich

právneho postavenia, keďže žalobcovia nie sú žiadnym spôsobom obmedzení v nakladaní s predmetom záložného práva. Keďže premlčané záložné právo nie je možné vykonať bez súhlasu žalobcov ako vlastníkov predmetu záložného práva, nehrozí právne súladný zásah do ich vlastníckeho práva zo strany záložného veriteľa, preto nemôže byť daná naliehavá potreba na požadovanom určení. Posúdenie existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení odvolacím súdom, dovolateľka považovala za nesprávne, ak absolútne izolovane od všetkých žalobcami tvrdených a v konaní preukázaných skutočností odvolací súd dospel k záveru, že na požadovanom určení je naliehavý právny záujem daný. Takéto určenie je spôsobilým podkladom pre výmaz záložného práva z katastra nehnuteľností, napriek tomu, že žalobcovia opierali dôvodnosť žalobného návrhu len o premlčanie, nie o jeho zánik zákonom predpokladaným spôsobom. Podľa presvedčenia dovolateľky nemožno vyhovieť určovacej žalobe vtedy, keď pre požadované určenie nielen, že nie sú tvrdené, ale navyše ani len následne preukázané také skutočnosti, ktoré by žalobcami požadované určenie umožňovali deklarovať súdom v súlade s platným právom a ústavne udržateľným výkladom a aplikáciou práva. Deklarovanie skutočnosti, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom je možné len vtedy, keď buď nedošlo k jeho platnému vzniku v súlade so zákonom, alebo naopak došlo k jeho zániku zákonom predpokladaným spôsobom. Premlčanie práva, ktoré nespôsobuje zánik dotknutého práva bez ohľadu na oslabenie nárokovej zložky tohto práva, nie je skutočnosťou spôsobujúcou zánik záložného práva, preto ak súd deklaruje zánik záložného práva z dôvodu jeho premlčania, koná v rozpore s ústavnými princípmi, najmä so zásadou legality štátnej moci, keďže koná nad rámec vymedzenia ústavou a príslušnými zákonmi. Citujúc judikatúru ústavného súdu (sp. zn. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) , ako aj s prihliadnutím na všeobecne známe doktrinálne závery i závery ustálenej rozhodovacej praxe, z ktorých vyplýva, že premlčaním právo nezaniká a zaniká len právny nárok, teda sa premlčané právo uplynutím času a aktívnym konaním dlžníka vznesením námietky významne oslabuje (sp. zn. 5MCdo/13/2010, 5Cdo/34/2011). V kontexte uvedeného zdôraznila, že ak účinné vznesenie námietky premlčania dlžníkom nemá za následok zánik práva veriteľa, resp. záložného veriteľa, len oslabuje jeho nárok, potom nemožno súdnym rozhodnutím deklarovať, že z dôvodu premlčania záložné právo nie je resp. neexistuje, ibaže by boli dané a preukázané iné, zákonom predpokladané dôvody jeho zániku, alebo sa nepreukáže, že takéto právo platne nevzniklo. V danej veci súd nižšej inštancie nedospel k záveru, že by namiatané záložné právo dovolateľky platne nevzniklo, alebo by bol daný ktorýkoľvek zo zákonom predpokladaných dôvodov jeho zániku. S ohľadom na uvedené sa podľa názoru dovolateľky mohli žalobcovia brániť námietkou premlčania záložného práva proti jeho výkonu záložného práva, avšak nemohli sa právne súladne domáhať určenia, že záložné právo neexistuje. Následne poukazujúc na dôvody odvolacieho súdu uvedené v bodoch 29., 31. a 32. dôvodila, že odvolací súd sa pokúsil o teleologický výklad právnych noriem. V tejto súvislosti namietala, že odvolací súd sa dôsledne neriadil princípmi, na ktorých je teleologický výklad založený, preto napadnutý rozsudok považovala za arbitrárny a vecne nesprávny. Zdôraznila, že poskytnutie ochrany žalobcom je na jej úkor z dôvodu, že absentuje právna norma, ktorá takúto úpravu súdnym rozhodnutím dovoľuje. Napokon dovolateľka nesúhlasila so záverom odvolacieho súdu týkajúcim zmyslu ďalšej existencie premlčaného dlhu. Poukázala na existenciu viacerých inštitútov vyplývajúcich z Občianskeho zákonníka, ktorými je možná úprava záväzkových vzťahov. Podotkla, že i napriek premlčaniu určitého práva, nemožno údaj svedčiaci o jeho existencii vymazať z príslušného registra len preto, že došlo k jeho oslabeniu, ak to výslovne neumožňuje príslušný právny predpis. Žaloba o uloženie povinnosti by umožnila podľa názoru dovolateľky efektívnu ochranu práv žalobcov, avšak so zachovaním všetkých aj ostatných majetkových práv žalovanej. S odkazom na dôvody uvedené v bode 31 napadnutého rozhodnutia, dovolateľka nesúhlasila s rozhodnutiami iných všeobecných súdov v skutkovo obdobných veciach. Vo vzťahu k judikatúre Najvyššieho súdu Českej republiky dodala, že samotná podobnosť právnej úpravy nezakladá správnosť formulovaných záverov. Navyše od 1. januára 2014 s účinnosťou zákona č. 89/2012 Sb. Občianskeho zákoníka nemožno prijať tézu o podobnej právnej úprave, pretože ustanovenia Občianskeho zákoníka určujú pre premlčanie špecifického práva výrazne dlhšiu premlčaciu lehotu v trvaní 10 rokov. Zároveň český zákonodarca zaviedol výslovnú pozitívnu právnu úpravu, ktorou umožnil výmaz zapísaného práva, ktoré sa premlčalo a to na návrh osoby, ktorá má na výmaze záujem. Na základe uvedených dôvodov navrhla zmeniť napadnuté rozhodnutie a rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť, alebo zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Uplatnila si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalobcovia vo vyjadrení k dovolaniu nesúhlasili s podaným dovolaním. Podľa ich názoru neexistujú

dôvody jeho prípustnosti. K namietanému porušeniu zásady kontradiktórnosti uviedli, že doručovanie procesných podaní strán by sa malo riadiť aj zásadou hospodárnosti, efektívnosťou a zásadou racionality v konaní. Súd je povinný doručovať protistrane len také procesné podania, ktoré sú spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie súdu. Z § 374 ods. 3 CSP vyplýva, že ďalšie podania strán sa doručujú, len ak je to potrebné na zachovanie práva na spravodlivý proces. Pokiaľ súd nepovažoval také podanie za podanie, ku ktorému by bolo nutné sa vyjadriť, nemožno dospieť k záveru o ukrátení procesných práv žalovanej. Napokon s vyjadrením žalobcov sa žalovaná mala možnosť oboznámiť aj nahliadnutím do elektronického súdneho spisu. K neodôvodneniu napadnutého rozhodnutia žalobcovia s poukazom na judikatúru ústavného súdu podotkli, že len nesúhlas s právnym názorom všeobecného súdu nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Žalobcovia nesúhlasili ani s namietaným nesprávnym právnym posúdením veci. Uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP považovali za nedostatočne vymedzený. Na vyvrátenie argumentácie žalovanej v dovolaní dôvodili, že žalobný návrh bol podaný dôvodne, i napriek tomu, že nejde o zákonný dôvod zániku záložného práva v zmysle § 151md Občianskeho zákonníka. Uvedené však nevyklučuje možnosť domáhať sa takejto súdnej ochrany vychádzajúc z ochrany majetku a premlčania nároku žalovanej. K namietanému nesprávnemu posúdeniu existencie naliehavého právneho záujmu zdôraznili, že jedine rozsudok súdu môže vytvoriť pevný základ pre právne vzťahy medzi stranami sporu, ako aj zabráni vzniku nenapraviteľných škôd, ktoré by mohol spôsobiť predaj nehnuteľnosti. V tejto súvislosti poukázali na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/89/2007, z ktorého citovali, že „stav ohrozenia práva žalobcu alebo neistotu v jeho právnom postavení možno preto odstrániť len určením, či tu je alebo nie je záložné právo, prípadne, ak už došlo k realizácii záložného práva určením, či tu je alebo nie je iné právo napr. vlastnícke“. Navrhli dovolanie zamietnuť. Uplatnili si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Dovolateľka repliku k vyjadreniu žalobcov k dovolaniu nepredložila.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, s nariadením verejného vyhlásenia rozhodnutia v súlade s § 438 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 1 a 3 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

8. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

9. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

11. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

12. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny

proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

13. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnomu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

14. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im práva úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

15. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolateľka namietala porušenie zásady kontradiktórnosti v súvislosti s nedoručením ďalšieho vyjadrenia žalobcov k vyjadreniu žalovanej, nepresvedčivé odôvodnenie a arbitrárnosť rozhodnutia.

16. Podľa čl. 9 Základných princípov CSP strany sporu sa majú právo oboznámiť s vyjadreniami, návrhmi a dôkazmi protistrany a môžu k nim vyjadriť svoje stanovisko v rozsahu, ktorý určí zákon.

17. Podľa § 374 CSP súd prvej inštancie doručí odvolateľovi vyjadrenie k odvolaniu a umožní mu vyjadriť sa k nemu najneskôr v lehote desať dní od doručenia. K vyjadreniu odvolateľa podľa odseku 1 môže protistrana podať vyjadrenie v lehote desať dní od jej doručenia. Podania podľa odsekov 1 a 2 doručí súd prvej inštancie ostatným subjektom. Ďalšie podania strán sa doručujú, len ak je to potrebné na zachovanie práva na spravodlivý proces.

18. Zmyslom druhej vety § 374 ods. 3 CSP je selektovať cez kritérium zachovania práva na spravodlivý proces ďalšie podania v odvolacom konaní s prihliadnutím na koncepciu odvolacieho konania, podľa ktorej má odvolateľ v odvolacom konaní vždy k dispozícii odvolanie a odvolaciu repliku a jeho protistrana vyjadrenie k odvolaniu a odvolaciu dupliku. Uvádzanie nových prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany je výrazne obmedzené ustanoveniami § 366 a § 373 ods. 4 CSP. Obsah odvolacej repliky a odvolacej dupliky, resp. ďalších podaní strán už nemôžu obsahovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany. Ich obsah môže spočívať iba v právnej argumentácii, ktorá pre súd nie je záväzná v zmysle doktríny iura novit curia a v prípadnom zdôraznení už prezentovaných skutočností a vykonaných dôkazov. Z dikcie čl. 9 Základných princípov CSP je nepochybné, že kontradiktórnosť v zmysle možnosti vyjadriť sa k procesnej aktivite protistrany zahŕňa i možnosť vyjadriť sa k právnej argumentácii protistrany. Tým je zabezpečená tzv. rovnosť zbraní v súlade s čl. 6 Základných princípov CSP.

19. V náleze ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 57/2024-42 z 3. apríla 2024 ústavný súd konštatoval, že obsah práva na kontradiktórnosť konania a uplatňovanie tohto práva nie sú celkom jednotné, resp. jednoznačné a obsahujú aj prvky inkompatibility, čo objektívne vyvoláva interpretačné a aplikačné problémy v judikatúre najvyšších súdnych orgánov. Pri vymedzovaní obsahových komponentov práva na kontradiktórnosť konania súbežne existuje formálny, ako aj materiálny prístup. Táto dvojkolajnosť z dôvodu objektívnej vzájomnej inkompatibility postojov strán (kontradiktórneho) konania vyžaduje precízne určiť pravidlá, kedy sa môže vo veci konajúci vnútroštátny súd, uplatňujúc materiálny prístup k právu na kontradiktórne konanie odkloniť z dôvodu procesnej ekonomie, či iného relevantného dôvodu od príliš formalistického prístupu k uplatňovaniu práva na kontradiktórnosť konania (porovnaj nálezy sp. zn. IV. ÚS 283/2011 a IV. ÚS 416/2018). Podstatou pre posúdenie veci je skutočnosť, či vo veci môže byť absencia stanoviska k vyjadreniu k opravnému prostriedku druhého účastníka konania právne

irelevantná. O taký prípad ide vtedy, keď súd rozhodujúci o opravnom prostriedku nezaložil svoje rozhodnutie na vyjadrení k opravnému prostriedku, ak vyjadrenie k opravnému prostriedku nemalo zásadný vplyv na rozhodnutie o opravnom prostriedku (napr. rozhodnutie ESLP vo veci D. proti Slovensku, sťažnosť č. 36446/17 z 22. 9. 2020). Ústavný súd pripustil, že právo na kontradiktórne konanie nie je absolútne a jeho rozsah sa môže líšiť v závislosti od špecifických okolností prejednávanej veci (rozhodnutie ESLP vo veci Čičmanec proti Slovenskej republike z 28. júna 2016, Vokoun proti Českej republike z 3. júla 2008).

20. Z obsahu spisu je nepochybné, že súd prvej inštancie postupoval po podaní odvolania žalobcov v súlade s § 374 ods. 1 a 2 CSP. Z obsahu ďalšieho vyjadrenia žalobcov uvedeného v bode 11. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a porovnaním obsahu predchádzajúcich vyjadrení strán, vrátane odvolacej repliky a odvolacej dupliky nevyplýva, že by žalobcovia uviedli iné rozhodné skutkové tvrdenia. Len zotrvanie na predchádzajúcom stanovisku, s doplnením ďalších rozhodnutí všeobecných súdov v skutkovo obdobných veciach, nemožno považovať za právne relevantné podanie, nedoručením ktorého by došlo k porušeniu procesných práv protistrany. Rovnako ani uvedenie rozhodnutí všeobecného súdu v skutkovo obdobných veciach sporovými stranami na podporu ich argumentácie, či odkaz na vlastnú rozhodovaciu prax zákonného sudcu nemožno považovať za porušenie procesných práv strany, ktorá v spore nemala úspech. Nedoručenie vyjadrenia žalobcov k vyjadreniu žalovanej nad rámec doručovania odvolacej repliky a odvolacej dupliky, dovolací súd nepovažoval za relevantné podanie, ktoré by bolo spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej. Uplatnená námietka preto nepredstavuje vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

21. K námietke nepresvedčivého odôvodnenia rozhodnutia, dovolací súd poukazuje na relevantné časti odôvodnenia rozhodné pre zmenu rozsudku súdu prvej inštancie v súlade s § 388 CSP. Odvolací súd uviedol, že podaná žaloba je žalobou o určenie, či tu právo je alebo nie, ktorá v zmysle § 137 písm. c) CSP je prípustná iba vtedy, ak je na tom naliehavý právny záujem. Stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie o osvedčení naliehavého záujmu, keďže na základe vyhovujúceho rozsudku by došlo k zmene zápisu v katastri nehnuteľnosti. Súdna prax sa ustálila na názore, že určovacia žaloba je prípustná pri spornosti práv k nehnuteľnostiam evidovaných v katastri nehnuteľnosti, ak vyhovujúci rozsudok môže privodiť zosúladenie evidovaného a právneho stavu. V danom prípade je zapísané záložné právo v prospech žalovanej na nehnuteľnostiach v podielovom spoluvlastníctve žalobcov. V kontexte uvedeného skonštatoval splnenie podmienky naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (bod 23. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia).

21.1. K spornej a odvolaním nastolenej otázke, či sa záložcovia môžu žalobou podanou proti záložnému veriteľovi domáhať určenia, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom z dôvodu jeho premlčania uviedol, že záložné právo má subsidiárnu a akcesorickú povahu, ktorou slúži na zabezpečenie záväzku (R 98/2000). Akcesorita záložného práva sa v celom rozsahu vzťahuje nielen na existenciu a vznik záložného práva, ale aj na jeho trvanie a zánik, vrátane následkov spojených so vznesením námietky premlčania. Ak je teda nesporné, že pohľadávka, ktorá je zabezpečená záložným právom je premlčaná, pričom dlžník platne a účinne vzniesol námietku premlčania, v dôsledku čoho sa pohľadávka stala súdne nevymáhateľnou, je zrejmé, že sa nevymáhateľnosť hlavného záväzku (naturálna obligácia) musí preniesť vzhľadom na akcesoritu záložného práva aj na samotné záložné právo, ktoré sa rovnako mení na naturálnu obligáciu. Premlčanie hlavného záväzku má za následok úspešné uplatnenie námietky premlčania aj akcesorického záväzku, teda záväzku zo záložnej zmluvy. Opodstatneným je potom v danom spore záver, že záložné právo je premlčané. Z uvedeného vyplýva, že námietka premlčania záložného práva vznesená žalobcami bola dôvodná, ktorá bráni súdnej vymáhateľnosti premlčaného práva. Vznesením námietky premlčania a dovolaním sa premlčania záložného práva zo strany žalobcov, stratila žalovaná ako záložný veriteľ možnosť domáhať sa uspokojenia zo zálohu z dôvodu jeho premlčania (nález ústavného súdu z 8. decembra 2011 sp. zn. II. ÚS 250/2011). Záložné právo po vznesení námietky premlčania zostáva v podobe naturálnej obligácie, jeho ďalšia existencia nemá žiaden zmysel, pretože je nerealizovateľné. Preto je možné úspešne sa domáhať určenia, že záložné právo k zálohu neexistuje a na základe takéhoto rozhodnutia súdu je potom možné dosiahnuť výmaz záložného práva z katastra nehnuteľností, a to aj proti vôli záložného veriteľa. Záložné právo v podobe naturálnej obligácie, ktoré je nevykonateľné z dôvodu vznesenia námietky premlčania a dovolania sa premlčania, teda nemá zmysel a nemôže slúžiť potrebám praktického života, preto je potrebné určiť, že záložné právo neexistuje, z dôvodu jeho nevykonateľnosti (bod 28. a 29. odôvodnenia napadnutého

rozhodnutia).

22. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd uvádza, že z dôvodov uvedených v bodoch 13. až 32. napadnutého rozhodnutia v celom ich súhrne je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a z dôkazov odvolací súd vychádzal, akými úvahami sa riadil a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Odôvodnenie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP, lebo zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Vysporiadanie sa s uplatnenými podstatnými odvolacími námietkami, odvolacím súdom možno považovať za dostatočné aj v zmysle § 387 ods. 3 CSP.

23. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP (R 24/2017). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožnila, najmä s dôvodmi uvedenými v bodoch 30. až 32. nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (sp. zn. ÚS 188/06). Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizovateľné základné právo strany sporu na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivý proces (sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

24. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. sp. zn. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06), uvedené sa však netýka danej veci. Uplatnenú námietku preto dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dôvody nepovažoval za dôvodnú.

25. Dovolací súd len poznamenáva, že v dovolacom konaní nemôže formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmavať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, z dôvodu viazanosti so zisteným skutkovým stavom odvolacím súdom (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších inštancií, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania, vrátane nesprávneho vyhodnotenia niektorého dôkazu. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (sp. zn. IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. V preskúmvanej veci však dovolací súd takúto vadu nezistil.

26. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (sp. zn. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010). Je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (sp. zn. II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07).

27. Rovnako EŠLP stabilne judikuje, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, zároveň však nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia,

ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Španielsku z 29. apríla 1993; m. m. II. ÚS 410/06, I. ÚS 736/2016).

28. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd teda nezistil existenciu vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, preto prípustnosť a ani dôvodnosť dovolania z tohto dôvodu nie je daná.

29. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

30. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

31. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

32. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení, môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

33. V rámci namietaného nesprávneho právneho posúdenia vymedzila otázku, ktorá v rozhodovacej praxi doposiaľ nebola vyriešená v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP a to či môže súd rozsudkom určiť, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom len z dôvodu, že došlo k premlčaniu tohto záložného práva, ktorého sa žalobcovia dovolávali, teda ak zároveň v spore nie je preukázaný žiaden zo zákonom taxatívne vymenovaných dôvodov zániku záložného práva (§ 151md Občianskeho zákonníka), alebo nie je preukázané, že záložné právo platne nevzniklo (i); ako aj nesúhlasila so záverom súdov nižšej inštancie o osvedčení existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v zmysle § 137 písm. c) CSP (ii).

34. V rámci dovolacieho prieskumu skúmania prípustnosti dovolania a vymedzenia uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 CSP, v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 432 CSP v spojení s § 124 CSP (I. ÚS 51/2020), v snahe autenticky porozumieť textu dovolania (IV. ÚS 15/2021, I. ÚS 115/2020, I. ÚS 336/2019), dovolací súd po skonštatovaní prípustnosti dovolania pristúpil k meritórnemu dovolaciemu prieskumu dovolateľkou nastolených právnych otázok. Dovolaciemu súdu z jeho rozhodovacej činnosti je známe, že predmetné otázky boli dovolacím súdom riešené vo veciach napr. sp. zn. 4Cdo/169/2021, 2Cdo/162/2022, 4Cdo/186/2021, preto následne dovolací súd posudzoval, či napadnutým rozhodnutím sa odvolací súd neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (R 71/2018) vo vzťahu k posúdeniu existencie naliehavého právneho záujmu v zmysle § 137 písm. c) CSP.

35. Podľa § 137 CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b)

nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, d) ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

36. Citované ustanovenie vymedzuje pozitívno-právne členenie súkromnoprávných žalôb na viaceré druhy, pričom kritériom pre ich pozitívne členenie podľa § 137 CSP je v zásade žalobný návrh (petit). Normatívny význam tohto ustanovenia spočíva v tom, že vymedzuje podmienky prípustnosti pre niektoré druhy žalôb. Podmienkou prípustnosti žaloby na určení, či tu právo je alebo nie je, je naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení. Doktrína preventívneho charakteru určovacej žaloby (pozitívnej alebo negatívnej) vychádza z toho, že žalobca má naliehavý právny záujem vtedy, ak k porušeniu jeho práva (zatiaľ) nedošlo, avšak jeho právo je neisté alebo ohrozené. Stav tejto neistoty alebo ohrozenia možno preventívne odstrániť tým, že bude existovať rozhodnutie súdu o existencii (neexistencii) predmetného práva. Doktrína preventívneho charakteru určovacej žaloby je svojím spôsobom zakomponovaná už v samotnej legálnej definícii pojmu „žaloba“, resp. pojmu „spor“ (čl. 1 Základných princípov CSP). Podľa § 131 CSP žaloba je legálne definovaná ako procesný úkon, ktorým sa uplatňuje právo na súdnu ochranu ohrozeného alebo porušeného práva. Ak spor vznikol z ohrozenia subjektívneho práva, uplatňuje sa právo na súdnu ochranu (v zásade) žalobou na určení, či tu právo je alebo nie je. Ak spor vznikol z porušenia subjektívneho práva, uplatňuje sa právo na súdnu ochranu (v zásade) žalobou na plnenie (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 494 s., 499 až 500 s.).

37. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný, účinný a správne zvolený procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva. Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti vedúce k sporu medzi stranami a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý rieši, odstraňuje neistotu vzťahu sporových strán alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie. Rešpektujúc zásadu hospodárnosti konania sa súd musí zaoberať otázkou existencie naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe už po začatí konania, pričom naliehavý právny záujem na požadovanom určení musí byť daný aj v čase rozhodovania (sp. zn. 5Cdo/264/2007, 5Cdo/31/2011, 4Cdo/ 111/2008).

38. Ustanovenie § 137 CSP uvádza jednotlivé druhy žalôb demonštratívne. Iná súkromnoprávna žaloba, teda neuvedená v § 137 CSP, je prípustná, ale iba za predpokladu, že osobitný petit vyplýva z hmotného práva. Inak povedané, hmotné právo musí založiť oprávnenie súdu rozhodnúť tak, že výrok rozhodnutia neznie ani na splnenie povinnosti, ani na deklaratórne určenie (ne)existencie práva, či právnej skutočnosti. Podľa väčšinových názorov právnej vedy je naliehavý právny záujem na určení práva vecnou legitimáciou žalobcu, súčasťou žalobného návrhu, nie procesnou podmienkou. Z uvedeného vyplýva, že rozhodnutie o právnom záujme či je alebo nie je daný je meritórne. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný, účinný a správne zvolený procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné ďalšie súdne konanie alebo konania (sp. zn. 5Cdo/31/2011). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) aj iná žaloba (Zo súdnej praxe pod č. 40/1996).

39. Podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby je právny záujem na požadovanom určení, na skúmaní ktorého súdy nižších inštancií založili svoje rozhodnutie. Právny záujem procesnej prípustnosti určovacej žaloby musí byť naliehavý. Žalobca má naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je, alebo nie je vtedy, ak je tvrdené právo neisté alebo ohrozené za predpokladu, že vyhovujúcim určovacím rozsudkom možno túto neistotu alebo ohrozenie odstrániť (R 17/1972).

40. Otázka naliehavého právneho záujmu na určení neexistencie záložného práva z dôvodu jeho premlčania bola dovolacím súdom riešená v rozhodnutí z 26. októbra 2022 sp. zn. 4Cdo/169/2021 z

ktorého vyplýva, že „odborná literatúra zastáva názor, že záložca má naliehavý právny záujem na tom, aby súd v sporovom konaní určil, že premlčané záložné právo nie je vykonateľné vzhľadom na dovolanie sa premlčania záložcom. Podľa nej je prijateľné, že takýto určujúci rozsudok je podkladom pre výmaz záložného práva z príslušného registra záložných práv, a to napriek tomu, že záložné právo vo svojej naturálnej podobe de iure trvá (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1-450. 2. vydanie. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2019, 1344 s.)“. Uvedené rozhodnutie bolo publikované v Zbierke rozhodnutí najvyššieho súdu a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod R 70/ 2023 v znení právnej vety: Naliehavý právny záujem na určení, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom v dôsledku jeho výkonu je daný .

41. Z uznesenia najvyššieho súdu z 28. marca 2023 sp. zn. 1Cdo/249/2021 k riešenej otázke vyplýva, že „žaloba o určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom, je procesne prípustný prostriedok, ktorým sa záložný dlžník môže brániť proti právu záložného veriteľa na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky z výťažku speňaženia založenej nehnuteľnosti a dosiahnuť výmaz zápisu záložného práva v katastri nehnuteľností“.

42. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd nepovažoval namietané nesprávne právne posúdenie osvedčenia existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení žalobcami za dôvodné. Súdna prax akceptuje žalobný návrh o určenie neexistencie záložného práva a považuje ho za vhodný procesný prostriedok ochrany práva záložcu, za účelom dosiahnutia odstránenia spornosti práva v súvislosti s uplatnením námietky premlčania výkonu záložného práva, jeho evidenciou v katastri nehnuteľností. V sporovom konaní je súd viazaný uplatneným žalobným návrhom. Určovacou žalobou sa sleduje ochrana ohrozeného, nie však poručeného práva. Doktrína preventívneho charakteru určovacej žaloby vychádza z toho, že žalobca má naliehavý právny záujem vtedy, ak k porušeniu jeho práva zatiaľ nedošlo, avšak jeho právo je neisté alebo ohrozené. Stav tejto neistoty alebo ohrozenia možno preventívne odstrániť tým, že bude existovať rozhodnutie súdu o (ne)existencii predmetného práva. Z doktríny preventívneho charakteru určovacej žaloby vyplýva, že žalobný nárok na plnenie konzumuje (v sebe zahŕňa) aj určovací žalobný nárok. To sa prejaví v prípade súbehu týchto žalôb. Žaloba na plnenie sa uplatňuje v prípade porušenia subjektívneho práva. Nadväzujúc na uvedené, dovolací súd nepovažoval uplatnené námietky vo vzťahu k posúdeniu osvedčenia existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení za dôvodné. Samotná polemika dovolateľky týkajúca sa namietanej (ne)vhodnosti žaloby na určenie, či tu právo je alebo nie v zmysle § 137 písm. c) CSP, s uprednostnením žaloby na plnenie v zmysle § 137 písm. a) CSP nebola opodstatnená. V posúdení tejto otázky (ii) sa odvolací súd neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe, preto prípustnosť a ani dôvodnosť dovolania vo vzťahu k tejto otázke nie je daná.

43. Vo vzťahu k nastolenej otázke dovolateľkou či môže súd rozsudkom určiť, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom len z dôvodu, že došlo k premlčaniu tohto záložného práva, ktorého sa žalobcovia dovolávali, teda ak zároveň v spore nie je preukázaný žiaden zo zákonom taxatívne vymenovaných dôvodov zániku záložného práva (§ 151md Občianskeho zákonníka), alebo nie je preukázané, že záložné právo platne nevzniklo (i), dovolací súd uvádza, že z rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyplýva, že otázka určenia neexistencie záložného práva z dôvodu jeho premlčania resp. určenia, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom bola predmetom posúdenia v rozhodnutí najvyššieho súdu z 26. októbra 2022 sp. zn. 4Cdo/169/2021, ktoré rozhodnutie posudzoval aj ústavný súd, ktorý uznesením sp. zn. IV. ÚS 427/2023 z 5. septembra 2023 odmietol ústavnú sťažnosť. Predmetné rozhodnutie sa týkalo skutkovo obdobnej veci a totožnej dovolateľky ako v danom prípade.

44. V záujme ustálenia riešenia vymedzenej otázky rozhodovacou praxou dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, dovolací súd vecne posudzoval namietané nesprávne právne posúdenie v súlade s právnym názorom vyplývajúcim z nálezu ústavného súdu zo 6. októbra 2020 sp. zn. I. ÚS 115/2020, podľa ktorého pojem „otázka vyriešená“ podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP treba vykladať ako „vyriešená ustálene“. „Zmyslom prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia je umožniť dovolateľom obrátiť sa na najvyšší súd s požiadavkou o právny názor až dovtedy, dokým sa právny názor k danej otázke neustáli. Tento výklad má svoj racionálny základ, ktorý pramení z účelu dovolania, spočívajúci v požiadavke, aby najvyšší súd vlastným meritórnym rozhodovaním rozvíjal, zjednocoval a vytváral judikatúru slovenských súdov, a tak naplnil princíp právnej istoty ako jeden zo základných pilierov právneho štátu. II. Ustálená prax musí byť zrejماً nielen dovnútra (že o nej vie najvyšší súd, príp. sporové strany), ale aj navonok (vo vzťahu k verejnosti). Ak nastane situácia, že najvyšší súd považuje

určitý právny názor za ustálený, je vhodné, aby ho publikoval v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky“.

45. Podľa § 151a Občianskeho zákonníka záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len „záloh“), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

46. Podľa § 151j ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva. V rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona, alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak. Ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná.

47. Podľa § 100 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

48. Záložné právo je právny inštitút slúžiaci na zabezpečenie záväzku, ktorý plní zabezpečovacia a uhradzovacia funkciu pre veriteľa zabezpečenej pohľadávky. Zabezpečovacia funkcia spočíva v tom, že záložný veriteľ sa nemusí obávať insolvencie dlžníka alebo konkurencie iných veriteľov dlžníka. Záložné právo dlžníka motivuje, resp. núti, aby svoj dlh splnil riadne a včas. Nesplnením tejto povinnosti dlžníka, nastupuje uhradzovacia funkcia záložného práva a záložný veriteľ sa uspokojí z výťažku z predaja zálohy. Inštitút premlčania možno definovať ako právny následok kvalifikovaného uplynutia času vo vzťahu k povahe subjektívneho práva. Účelom premlčania je pôsobiť na veriteľa, aby v primeranom čase uplatnil svoje subjektívne právo v zmysle rímskej zásady *vigilantibus iura scripta sunt* („práva patria bdelym“) a na druhej strane je dôsledkom požiadavky právnej istoty, ktorá sa prejavuje i v tom, aby nepretrvávali nevyjasnené právne vzťahy a neuspokojené práva bez časového obmedzenia po neprímerane dlhú dobu. Účinné vznesenie námietky premlčania práva znamená, že súd oprávnenej osobe nemôže premlčané právo priznať, spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti práva a vzniká tzv. *naturalna obligacia*. Jej vznesenie je významné iba vo vzťahu k právu záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia zo zálohu.

49. Dovolací súd v rozsudku z 26. októbra 2022 sp. zn. 4Cdo/169/2021 uviedol, že „vznesenie námietky premlčania po uplynutí premlčacej doby nespôsobuje zánik práva, ale iba zánik nároku. V takomto prípade teda nezaniká subjektívne právo, ale iba právny nárok, ktorý sa na toto subjektívne právo viaže. Zánik nároku potom spôsobuje zánik možnosti domáhať sa splnenia povinnosti zo strany oprávneného voči povinnému proti jeho vôli. Ak by povinný súhlasil s plnením po uplynutí premlčacej doby, z dôvodu existencie subjektívneho práva, takéto plnenie by bolo možné a nezaložilo by na strane oprávneného vznik bezdôvodného obohatenia. Premlčaním záložné právo nezaniká, nie je ho možné v prípade vznesenia námietky premlčania vykonať proti vôli povinného subjektu (záložcu). Odborná literatúra zastáva názor, že záložca má naliehavý právny záujem na tom, aby súd v sporovom konaní určil, že premlčané záložné právo nie je vykonateľné vzhľadom na dovolanie sa premlčania záložcom. Podľa nej je prijateľné, že takýto určujúci rozsudok je podkladom pre výmaz záložného práva z príslušného registra záložných práv, a to napriek tomu, že záložné právo vo svojej *naturalnej* podobe *de iure* trvá (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. *Občiansky zákonník I. § 1-450. 2. vydanie. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2019, 1344 s.*)“.

50. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 427/2023 z 5. septembra 2023 odmietol ústavnú sťažnosť proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/169/2021 z 26. októbra 2022. V odôvodnení uviedol, že „ústavný súd identifikoval, že aj v odbornej verejnosti prebieha diskusia o nedostatkoch právnej úpravy týkajúcej sa následkov premlčania záložného práva. Riešenie, ktoré najvyšší súd v napadnutom rozsudku zvolil, tak z pohľadu ústavného súdu zodpovedá prevažujúcemu názoru odbornej verejnosti o procesnej možnosti podania určovacej žaloby, v rámci ktorej bude vznesená námietka premlčania záložného práva, a takýto rozsudok môže slúžiť ako podklad na výmaz záložného práva z katastra nehnuteľností. Toto riešenie zodpovedá aj navrhovanej novej právnej úprave. Ide teda o riešenie zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy“. V súvislosti s povahou

premlčaného práva na výkon záložného práva ústavný súd poukázal (pri podobnosti hmotnoprávnej úpravy) aj na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky č. k. 21 Cdo 2185/2009 z 21. decembra 2010 z ktorého relevantnú časť citoval v znení: „Aj keď premlčané právo pretrváva - všeobecne vzaté - ako tzv. naturálna obligácia, nemožno takýto záver bez ďalšieho vziať aj na záložné právo. K speňaženiu zálohu môže dôjsť na návrh záložného veriteľa, ak osobitné právne predpisy neustanovujú iné spôsoby speňaženia, napr. vo verejnej dražbe vykonávanej podľa zákona č. 26/2000 Zb. o verejných dražbách, v znení neskorších predpisov, alebo súdnym predajom zálohu (porov. § 165a ods.1 ObčZ). Ak záložný dlžník namietol dôvodne premlčanie záložného práva, nemožno tu úspešne dôvodiť tzv. naturálnu obligáciu spočívajúcu v možnosti uspokojenia zaistenej pohľadávky z výtazku speňaženia zálohu, pretože speňaženie zálohu na návrh záložného veriteľa tu už nemôže byť vykonané a dobrovoľné splnenie práva (nároku) na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky z výtazku speňaženia zálohu záložným dlžníkom nie je pojmovo možné; k prijatiu „premlčaného dlhu“ teda v tomto prípade, na rozdiel od záväzkových právnych vzťahov, už z povahy veci nemôže dôjsť“.

50.1. Pre účely posúdenia prípadného negatívneho dopadu na právne postavenie sťažovateľky, resp. záložného veriteľa ústavný súd následne dôvodil, že „všeobecne je potrebné posúdiť, aké právo mu ostane zachované, ak záložca úspešne namietne premlčanie jeho práva na výkon záložného práva. Je nepochybné, že v takom prípade sa záložný veriteľ nemôže domôcť výkonu svojho záložného práva. Záložné právo je zabezpečovacím inštitútom a obsahuje subjektívne právo veriteľa uspokojiť svoju pohľadávku zo zálohu, a to zákonom predpokladaným, resp. zmluvne dohodnutých spôsobom. Oproti tomu stojí povinnosť záložcu strpieť výkon záložného práva. Je otáznou, či je možné, ako to aj sťažovateľka argumentuje, realizovať výkon premlčaného záložného práva dobrovoľne so súhlasom záložcu. Obsah záväzku na strane záložcu nespočíva v aktívnom konaní, ale v povinnosti niečo strpieť. Ak by tu mal byť prítomný prvok dobrovoľnosti, pojmovo už nejde o výkon záložného práva, ale v takomto konštrukte môžeme hľadať iné právne inštitúty. Zabezpečenie záväzku záložným právom teda spočíva v tom, že veriteľ, ak jeho splatná pohľadávka nie je riadne a včas splnená, je oprávnený sám bez ingerencie, resp. súčinnosti záložcu, teda jednostranne uspokojiť sa zo zálohu a záložca výkon jeho práva musí strpieť. Premlčaním t. j. nevykonaním tohto práva v ustanovenej dobe, nemožno veriteľovi priznať právo na výkon záložného práva. Pojmovým obsahom záložného práva je teda jeho výkon, ak k výkonu nedôjde pred uplynutím premlčacej doby, uplatnením námietky premlčania záložcom dôjde k vyprázdneniu obsahu subjektívneho práva veriteľa“. Napokon ústavný súd poukázal na obdobný záver, vyplývajúci z nálezu ústavného súdu z 8. decembra 2011 sp. zn. II. ÚS 250/2011, podľa ktorého „Ak záložný veriteľ neuplatnil v premlčacej lehote právo na uspokojenie pohľadávky zabezpečenej z výtazku z predaja zo zálohu, má to za následok, ak sa záložca dovoľá premlčania tohto práva, že záložný veriteľ sa nemôže úspešne domôcť speňaženia zálohu (uspokojenia zabezpečenej pohľadávky z výtazku z predaja zálohu). Záložné právo v takom prípade už nemôže byť naďalej spôsobilým predmetom na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky.“ V závere ústavný súd skonštatoval, že vyslovený právny záver najvyššieho súdu v preskúmvanej veci nevytvára nerovnovážny stav medzi záložcom a záložným veriteľom, ale práve naopak, vyplňa legislatívnu medzeru, ktorá do nevýhodnej pozície stávala záložcu, čím zodpovedá princípom všeobecnej spravodlivosti a rozumne usporadúva procesné vzťahy. Toto riešenie tak nepresahuje medze zásady sudcovskej tvorby práva podľa čl. 4 ods. 2 Základných princípov CSP.

51. Nadväzujúc na uvedené závery dovolací súd konštatuje, že namietané nesprávne právne posúdenie otázky nemožnosti výkonu záložného práva z dôvodu jeho premlčania a následného určenia neexistencie záložného práva na nehnuteľnostiach, bolo odvolacím súdom posúdené v súlade s právnym názorom dovolacieho súdu uvedeným v rozsudku z 26. októbra 2022 sp. zn. 4Cdo/169/2021, s ktorým právnym názorom sa dovolací súd v preskúmvanej veci stotožnil. V skutkovo obdobnej veci bolo rozhodnuté dovolacím súdom aj v rozsudku z 29. marca 2023 sp. zn. 2Cdo/162/2022. V kontexte uvedeného preto dovolací súd namietané nesprávne právne posúdenie možnosti určenia, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom z dôvodu jeho premlčania, ktorého sa záložca dovoľal, nepovažoval za dôvodné. Otázka zániku záložného práva v zmysle § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka nebola predmetom dovolacieho prieskumu.

52. Na základe uvedených dôvodov dovolací súd zamietol dovolanie ako nedôvodné v súlade s § 448 CSP.

53. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v

spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalobcov vyplývajúcou z § 255 ods. 1 CSP, ktorým priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej v plnom rozsahu. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

54. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.